

Svet okolo nás	2
Rozhlas, Svet okolo nás, 17. 7. 2024, 9:40	
Slováci sa musia otvoriť cudzincom	3
Tlač, Strojárstvo/Strojírenství, 17. 7. 2024	
Osobnosti slovenskej vedy a techniky za rok 2023	4
Tlač, Strojárstvo/Strojírenství, 17. 7. 2024	

Svet okolo nás [🔗](#)

📅 17. 7. 2024, 9:40, Relácia: **Svet okolo nás**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 522 EUR**

[strojový prepis] ...*Ďalšou tropickou rastlinou, ktorú môžete nájsť napríklad skleníkoch botanickej záhrady **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a ktorú vám dnes predstavíme, je banánovník, jeho plot, banán nielen mäkkým a sladkým ovocím, ale aj bohatým zdrojom vitamínov a minerálov prospešných pre ľudský organizmus...*

Slováci sa musia otvoriť cudzincom

17. 7. 2024, Zdroj: **Strojárstvo/Strojrenství**, Strana: 22, Vydavateľ: MEDIA/ST, s.r.o., Autor: Šu, Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Slávka Tomaščíková**

Dosah: 67 500 GRP: 1,50 OTS: 0,02 AVE: 2199 EUR

Rubrika: robotika

Modernú krajinu nerobia technológie – aj keď sú dôležité. Lebo o tom, kde sa rozhodnete žiť, nerozhoduje to, že si viete občiansky preukaz vybaviť elektronicky, ale komunita.

„Č

lenstvo v Európskej únii oslabilo našu schopnosť motivovať občanov, aby zostali žiť a pracovať doma. To dokáže len krajina, ktorá je vyspelá a ktorá ľuďom odovzdáva hodnotu,“ vyhlásil na konferencii Jarná ITAPA 2024 Milan Dubec, podnikateľ, investor a filantrop s tým, že Slovensko musí nájsť spôsob, ako dokáže nielen udržať svojich ľudí doma, ale tiež presvedčí cudzincov, aby sa usadili na Slovensku. „Slováci dnes chcú, aby právo žiť v tejto krajine mali iba oni. Verím, že sa tento postoj zmení. Aby sme boli modernou krajinou, musíme byť otvorení aj cudzincom.“

Nedostatočné investície do výskumu

Ak sa staneme krajinou, kde budú chcieť žiť mladí ľudia, staneme sa aj krajinou, kde budú realizovať vedu a výskum či podnikateľ. Dnes nám to uniká. „Naším chronickým problémom, ktorý riešime od 90. rokov je, že do vedy, výskumu a inovácií dostatočne neinvestujeme. Aj keď sa veľa vecí zlepšilo, stále sme na chvoste Európskej únie či vyspelých demokratických štátov. Treba prijať opatrenia, aby sme dokázali podchytiť potenciál mladých vedcov a podnikateľov. A aby sme ich udržali v našej krajine, čím pomôžeme aj rozvoju ekonomiky,“ objasnila Zuzana Letková z MIRRI SR. Platí pravidlo, že čím viac krajiny finančne podporujú vedu a výskum, tým viac sa to pozitívne odzrkadľuje na raste ich hospodárstva. „Je potrebné investovať nielen čas, ale aj realizovať rôzne aktivity do inovácií s ohľadom na malých a stredných podnikateľov tak, aby mohli časť svojho zamerania realizovať priamo s vysokými školami či napríklad centrami aplikovaného výskumu. Inšpirovať sa môžeme v Maďarsku, kde takýto ekosystém výborne funguje,“ povedal Róbert Zsembera, štátny tajomník Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR. Podotkol, že problém odlivu ľudí i talentov je komplexný a súvisí napríklad aj s regiónmi a ich rozvojom. „A na tomto chceme popracovať. Identifikovali sme už dokonca viacero vecí, ktoré by mohli motivovať mladých, aby tu zostali žiť a pracovať.“

Aj lídri na trhu musia inovovať

Slovensko je v oblasti investícií do vedy a výskumu poddimenzované, inšpiráciou pre nás môže byť Izrael či Austrália. „Izrael investuje do výskumu 4,9 percenta HDP ročne. V krajine je aktuálne viac ako šesťtisíc aktívnych startupov, z pohľadu počtu startupov sme tak zaradení na treťom mieste,“ uviedol Alex Lyhovez, expert v oblasti nových technológií a digitálnej transformácie a vizionár z Izraela. Podľa posledných verejne dostupných dát Slovensko na vedu a výskum vynakladá výrazne menej ako je priemer Európskej únie. Kým priemer únie je dve percentá, na Slovensku je to sotva jedno percento – z toho na vedu a výskum vo verejnom sektore je to len 0,42 percenta. „Inovácie nemusia byť drahé, stačí myslieť ‚out of the box‘. Treba si zapamätať dôležitú vec: Ak neinovujete, tak stagnujete,“ spomenul Alex Lyhovez a pripomenul prípady bývalých lídrov trhu – spoločností Kodak či Nokia. „Aj lídri na trhu musia inovovať.“

Spolupráca je dôležitá

Slovensko má podľa expertov na inovácie, ktorí vystúpili na konferencii, obrovský potenciál, chýba nám však – okrem podpory – aj dravosť či umenie vycítiť, kedy je nutná spolupráca. „Podstatné je, aby univerzity našli spôsob, kedy majú súťažiť a kedy už majú spolupracovať. Konkurencia je potrebná, avšak, čo sa ukazuje ako dôležitejšie, je práve schopnosť naučiť sa spolupráci. Túto kultúru u nás budujeme, pretože tá nám pomôže posúvať sa vpred rýchlejšie a vynikať,“ podotkol James Arvanitakis, generálny riaditeľ Forrest Research Foundation z Perthu v Západnej Austrálii, ktorého vystúpenie pre ITAPA zabezpečila slovenská ekonomická diplomacia Generálneho konzulátu v Sydney. Výzvou podľa neho zostáva, aby sme ako krajina vedeli zaistiť, že univerzity nebudú nazerať len do svojho vnútra, ale aj von. „Musia úzko spolupracovať s vládou, priemyslom, či komunitným sektorom,“ dodal James Arvanitakis, ktorý spolupracuje s talentovanými výskumníkmi z celého sveta. Priamo na pôde konferencie JARNÁ ITAPA 2024 sa už podarilo dohodnúť predbežnú spoluprácu so slovenskými univerzitami, najmä v oblastiach biomedicíny, energetiky a poľnohospodárstva. „Prvé výmenné vedecké pobyty by sa mohli uskutočniť už tento rok,“ uviedla **Slávka Tomaščíková**, prorektorka pre zahraničné vzťahy na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika.

Na Slovensku sa nedostatočne investuje do inovácií. foto bing.com Róbert Zsembera, štátny tajomník Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR foto ITAPA

Autor: Podľa ITAPA pripravil -šu-

Osobnosti slovenskej vedy a techniky za rok 2023

17. 7. 2024, Zdroj: **Strojárstvo/Strojrenstvi**, Strana: 27, Vydavateľ: MEDIA/ST, s.r.o., Autor: Jozef Krajčovič, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 67 500 GRP: 1,50 OTS: 0,02 AVE: 2199 EUR

Rubrika: veda

Vedec roka SR 2023

Podujatie Vedec roka SR každoročne vyhlasuje Centrum vedecko-technických informácií (CVTI) SR, Slovenská akadémia vied (SAV) a Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností (ZSVTS). Jeho cieľom je spoločensky vyzdvihnúť najvýznamnejšie osobnosti vedeckého života a upriamiť tak pozornosť verejnosti na najlepšie výsledky vo vede a výskume na Slovensku za uplynulý rok.

„V

zhľadom na celospoločenskú atmosféru, viac ako kedykoľvek predtým vzrastá potreba rešpektovania vedeckých autorít a snaha o zviditeľnenie osobností slovenskej vedy a výsledkov ich práce. Naše centrum je práve tou verejnou inštitúciou, ktorá dlhoročnými aktivitami podporuje vedu a intenzívne popularizuje výskum a inovácie v odbornej i laickej verejnosti. A aj toto podujatie každoročným oceňovaním osobností slovenskej vedy prispieva k zlepšeniu ich vnímania a postavenia v našej spoločnosti,“ uviedol generálny riaditeľ CVTI SR Róbert Gálik. „Vedec roka SR je vôbec najstarším podujatím v histórii Slovenskej republiky, ktoré si začalo všímať vedcov a vedkyne a začalo ich verejne oceňovať. Z tohto pohľadu je toto podujatie neoceniteľné, pretože aj vplyvom pravidelného vyhlasovania jeho jednotlivých ročníkov, ktoré sa už stalo tradíciou, sa postavenie vedcov a vedkýň v slovenskej spoločnosti začalo meniť. Keď sa obzrieme za dlhou dvadsaťšesťročnou históriou tohto podujatia, jednoznačne je vidieť, že ocenení vedci a vedkyne patrili a patria k špičke vedy na Slovensku,“ povedal predseda SAV Pavol Šajgalík. „Hlavným významom podujatia je pochopenie, že Slovensko sa môže dnes presadiť len a len vedomosťami, talentom, vzdelaním a kultúrou. Pochopenie, že investície do vzdelania, vedy, výskumu, kultúry, informatizácie a inovácií nie sú prejedané finančné zdroje, nie je to zadlžovanie budúcich generácií, ale naopak, budúci rozvoj. Jednoducho povedané, cieľom je oceniť a spoločensky vyzdvihnúť popredných slovenských vedcov a technológov za prínosy ich bádania, zavádzanie nových technológií do praxe, pripomínať verejnosti najlepšie výsledky slovenského výskumu,“ povedal prezident ZSVTS Dušan Petráš.

Ocenenia za rok 2023 v jednotlivých kategóriách:

Kategória Vedec roka / Vedkyňa roka:

prof. Ing. Martin Orendáč, DrSc., **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Ocenenie získal za významný vedecký prínos v oblasti molekulového a nízkorozmerného magnetizmu, rozsiahlu publikačnú činnosť v prestížnych karentovaných časopisoch a za mimoriadnu grantovú úspešnosť.

Kategória Mladý vedecký pracovník / Mladá vedecká pracovníčka:

RNDr. Ivana Šišoláková, PhD., **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Ocenenie získala za budovanie významnej medzinárodnej spolupráce a spolupráce so súkromným sektorom a za významný prínos v oblasti výskumu neenzymatických elektrochemických senzorov ako nových diagnostických metód.

Kategória Inovátor roka / Inovátorka roka:

doc. Ing. Alexander Schrek, PhD., Slovenská technická univerzita v Bratislave. Ocenenie získal za významný novátorský prínos v oblasti tvárnosti kombinovaných polotovarov zváraných laserom.

Kategória Technológ roka / Technologička roka:

doc. Ing. Miloš Mičian, PhD., Žilinská univerzita v Žiline. Ocenenie získal za výskum a vývoj technologických postupov zvárania vysokopevných ocelí pre prax.

Kategória Osobnosť medzinárodnej spolupráce:

prof. Ing. Igor Farkaš, Dr., Univerzita Komenského v Bratislave. Ocenenie získal za významné vedecké výsledky v oblasti umelej inteligencie s využitím modelov umelých neurónových sietí, získané v spolupráci so zahraničnými partnermi, a za rozvíjanie medzinárodného interdisciplinárneho magisterského programu kognitívna veda.

Prof. Petráš, (vľavo) odovzdáva ocenenie Technológ roka SR 2023 doc. Mičianovi. Laureáti ocenenia Vedec roka SR 2023 zľava: Alexander Schrek, Martin Orendáč, Ivana Šišoláková, Igor Farkaš, Miloš Mičian

Autor: text Jozef Krajčovič foto Marián Zelenák